

clàssic

Luiz Inácio Lula da Silva
President
de la República del Brasil
(2003-2011 i 2022-actualitat)

Discurs de presa de possessió del president Lula

De líder sindical i organitzador de les vagues més cèlebres contra la dictadura brasilera a president de la República. El 2002 el somni de tota una generació va fer-se realitat. El canvi real arribava al Brasil de la mà d'un líder carismàtic, fill d'una família humil, obrer i forjat en mil batalles sindicals i contra la dictadura. Els dos primers mandats de Lula van quedar marcats pels esforços per treure de la pobresa el 30 % de la població brasilera i per transformar un país abatut en una potència mundial. Un mandat que es va iniciar l'1 de gener del 2003, al Congrés.

«Canvi»: aquesta és la paraula clau, aquest va ser el gran missatge de la societat brasilera a les eleccions d'octubre. L'esperança finalment va triomfar sobre la por, i la societat brasilera va decidir que era hora d'obrir nous camins.

Davant l'esgotament d'un model que, en comptes de generar creixement, ha produït estancament, atur i fam; davant del fracàs d'una cultura d'individualisme, egoisme, indiferència envers l'altre, la desintegració de famílies i comunitats; davant les amenaces a la sobirania nacional, la precarietat aclaparadora de la seguretat pública, la manca de respecte per la gent gran i el desànim del jovent; davant l'atzucac econòmic, social i moral del país, la societat brasilera ha optat per canviar i ha començat, ella mateixa, a promoure el canvi necessari.

És per això que el poble brasiler m'ha elegit president de la República: pel canvi. Aquest va ser el sentit de cada vot que em van donar a mi i al meu valent company José Alencar. I soc aquí, en aquest dia

somiat per tantes generacions de lluitadors que ens han precedit, per reafirmar els meus compromisos més profunds i essencials, per reiterar a totes les persones del meu país el significat de cada paraula pronunciada durant la campanya, per donar al canvi un caràcter d'intensitat pràctica, per dir que ha arribat el moment de transformar el Brasil en la nació que sempre hem somiat: una nació sobirana, digna, conscient de la seva pròpia importància a l'escenari internacional i, alhora, capaç d'aixoplugar, acollir i tractar amb justícia tots els seus fills i filles.

Canviarem, sí. Canviarem amb coratge i cura, amb humilitat i audàcia, canviarem amb la consciència que el canvi és un procés gradual i continu, i no un simple acte de voluntat, no un rampell voluntarista.

Canvi mitjançant el diàleg i la negociació, sense apressament ni precipitació, perquè el resultat sigui coherent i durador. El Brasil és un país immens, un continent de gran complexitat humana, ecològica i social, amb gairebé 175 milions d'habitants. No podem deixar que vagi a

la deriva sense rumb, a mercè dels vents, sense un veritable projecte nacional de desenvolupament i un pla veritablement estratègic. Si volem transformar-lo, per poder viure en una nació on tothom pugui caminar amb el cap ben alt, haurem d'exercir dues virtuts diàriament: la paciència i la perseverança.

Haurem de mantenir sota control els nostres nombrosos i legítims anhels socials, perquè es puguin abordar al ritme adequat i en el moment oportú; haurem de recórrer el camí amb els ulls oberts i caminar amb passos reflexius, precisos i sòlids, per la senzilla raó que ningú pot collir els fruits abans de plantar els arbres.

Però començarem a canviar ara mateix, perquè, com diu la saviesa popular, un llarg viatge comença amb els primers passos.

Aquest és un país extraordinari. Des de l'Amazones fins al Rio Grande do Sul, entre poblacions costaneres, rurals i riberenques, el que veig per tot arreu és un poble madur, murri i optimista. Un poble que mai deixa de ser nou i jove, un poble que sap què

és el sofriment, però també sap què és l'alegria, que confia en si mateix, en la seva pròpia força. Crec en un gran futur per al Brasil, perquè la nostra alegria és més gran que el nostre dolor, la nostra força és més gran que la nostra misèria, la nostra esperança és més gran que la nostra por.

El poble brasiler, tant en la seva història més antiga com a la més recent, ha donat proves innegables de la seva grandesa i generositat; proves de la seva capacitat per mobilitzar l'energia nacional en grans moments cívics; i desitjo, abans de res, fer una crida al meu poble, precisament, a una gran mobilització cívica, a una mobilització nacional contra la fam.

En un país amb tanta terra fèrtil i tanta gent disposada a treballar, no hi hauria d'haver cap raó per parlar de fam. Tanmateix, milions de brasilers, al camp i a la ciutat, a les zones rurals més desfavorides i a les perifèries urbanes, actualment es troben sense menjar. Miraculosament, sobreviuen per sota del llindar de la pobresa, quan no moren de misèria, mendicant un tros de pa.

Aquesta és una història antiga. El Brasil coneixia la riquesa dels ingenis¹ i plantacions de canya de sucre a principis del període colonial, però no va superar la fam; va proclamar la independència nacional i va abolir l'esclavitud, però no va superar la fam; coneixia la riquesa dels jaciments d'or a Minas Gerais i la producció de cafè a la vall del Paraíba, però no va superar la fam; es va industrialitzar i va forjar un sector productiu notable i diversificat, però no va superar la fam. Això no pot continuar així.

Mentre hi hagi un germà o una germana brasilera que passi fam, tindrem motius de sobres per avergonyir-nos-en.

Per això, he definit entre les prioritats del meu Govern un programa de seguretat alimentària anomenat *Fome Zero* [Fam zero]. Tal com vaig dir en el meu primer discurs després de les eleccions, si al final del meu mandat tots els brasilers tenen la possibilitat d'esmorzar, dinar i sopar, hauré complert la missió de la meua vida.

1 Hisenda amb instal·lacions per processar canya de sucre.

Per això avui us faig el clam: acabem amb la fam al nostre país. Transformem la fi de la fam en una gran causa nacional, com ho van ser en el passat la creació de Petrobrás i la memorable lluita per la redemocratzació del país. Aquesta és una causa que pot ser de tothom i que ha de ser-ho, sense distinció de classe, partit o ideologia. Davant del clam dels qui pateixen el flagell de la fam, ha de prevaldre l'imperatiu ètic d'unir forces, capacitats i instruments per defensar allò que és més sagrat: la dignitat humana.

Per això, també serà essencial dur a terme una reforma agrària pacífica, organitzada i planificada.

Garantirem l'accés a la terra per a aquells que la vulguin treballar, no només per una qüestió de justícia social, sinó perquè els camps del Brasil produeixin més i perquè portin més aliments a la taula de tothom: perquè portin blat, portin soja, portin farina, portin fruites, i portin el nostre *feijão com arroz*.²

2 El *feijão com arroz* [fesol/mongeta amb arròs] no és simplement un plat típic del Brasil, sinó que és un aliment bàsic que, si no s'hi arriba, no s'arriba a res per menjar.

Perquè l'home del camp pugui recuperar la seva dignitat, sabent que, en llevar-se amb la sortida del sol, cada moviment de la seva aixada o tractor contribuirà al benestar dels brasilers tant al camp com a les ciutats. També impulsarem l'agricultura familiar, les cooperatives i les formes d'economia solidària. Aquestes són perfectament compatibles amb el nostre vigorós suport a la ramaderia i a l'agroindústria; de fet, són complementaris, tant en la dimensió econòmica com en la social. Hem d'estar orgullosos de tots aquests béns que produïm i comercialitzem.

La reforma agrària es durà a terme en terres en desús, en els milions d'hectàrees actualment disponibles per a l'arribada de famílies i de llavors, que brotaran vigorosament, amb línies de crèdit i d'assistència tècnica i científica. Ho farem sense afectar de cap manera les terres que produeixen, perquè les terres productives es justifiquen i s'estimularan a produir cada cop més, com la gegantina muntanya de grans que collim cada any.

Avui, moltes zones del país estan ocupades degudament, les plantacions

s'estenen fins on arriba la vista, i hi ha llocs on aconseguim una productivitat més alta que Austràlia i els EUA. Hem de cuidar bé, molt bé, aquest immens patrimoni productiu brasiler. D'altra banda, és absolutament necessari que el país torni a créixer, generant llocs de treball i distribuint rendes. Vull reafirmar aquí el meu compromís amb la producció, amb els brasilers i brasileres que volen treballar i viure amb dignitat dels fruits del seu treball. Ho he dit abans i ho repeteixo: crear llocs de treball serà la meva obsessió.

Donarem especial èmfasi al projecte *Primeiro Emprego* [Primera Feina], de cara a crear oportunitats per al jovent, que avui dia tenen enormes dificultats per inserir-se al mercat laboral. En aquest sentit, treballarem per superar les nostres vulnerabilitats actuals i crear les condicions macroeconòmiques favorables a la represa d'un creixement sostingut, per al qual l'estabilitat i la gestió responsable de les finances públiques són valors essencials.

Per avançar en aquest sentit, a més de combatre implacablement la inflació, necessitarem exportar més,

afegint valor als nostres productes i actuant amb energia i creativitat en els fòrums internacionals del comerç globalitzat. De la mateixa manera, cal augmentar, i molt, el mercat intern, enfortint les micro i petites empreses. També cal invertir en formació tecnològica i en infraestructures per a la distribució de la producció.

Per tornar a posar el Brasil en el rumb del creixement, que generi els llocs de treball tan necessaris, necessitem un veritable pacte social per als canvis, i una aliança que entrellaci objectivament el treball i el capital productiu, generadors de la riquesa fonamental de la nació, perquè el Brasil pugui superar el seu estancament actual i navegar de nou al mar obert del desenvolupament econòmic i social. El pacte social també serà, igualment, decisiu per fer possible les reformes que la societat brasilera exigeix i que m'he compromès a realitzar: la reforma de les pensions, la reforma fiscal, la reforma política i de la legislació laboral, així com la mateixa reforma agrària. Aquest conjunt de reformes impulsarà un nou cicle de desenvolupament nacional. Un instrument fonamental d'aquest pacte pel

canvi serà el Consell Nacional per al Desenvolupament Econòmic i Social, que pretenc establir a partir de gener, reunint empresaris, treballadors i líders de diferents segments de la societat civil.

Ens trobem en un moment particularment propici per a això. Un moment escàs en la vida d'un poble. Un moment en què el president de la República té la voluntat nacional al seu costat. L'empresariat, els partits polítics, les Forces Armades i els treballadors estan units. Els homes, les dones, la gent gran, el jovent, estan agermanats en un mateix propòsit de contribuir perquè el país compleixi el seu destí històric de prosperitat i justícia.

Més enllà del suport de la immensa majoria d'organitzacions i moviments socials, també comptem amb l'adhesió entusiasmada de milions de brasilers i brasileres que volen participar en aquesta croada per a la represa del creixement contra la fam, l'atur i la desigualtat social. Es tracta d'una poderosa energia solidària que ha despertat la nostra campanya i que no podem, ni volem, malbaratar. Una energia ètica

i política extraordinària amb la qual ens comprometem per trobar canals d'expressió en el nostre govern.

Per tot això, crec en el pacte social. Amb aquest mateix esperit, he format el meu ministeri amb alguns dels millors líders de cada segment econòmic i social brasiler. I treballarem en equip, sense personalismes, pel bé del Brasil, i adoptarem un nou estil de govern, amb transparència absoluta i el foment constant de la participació popular.

La lluita contra la corrupció i la defensa de l'ètica en la gestió dels assumptes públics seran objectius centrals i permanents del meu Govern. Cal afrontar amb determinació i derrotar la veritable cultura d'impunitat que preval en certs sectors de la vida brasilera.

No permetrem que la corrupció, l'evasió fiscal i el malbaratament continuïn privant la població de recursos que són seus i que tant podrien ajudar en la seva dura lluita per sobreviure.

Ser honest és més que només no robar i no deixar robar; també és apli-

car els recursos públics de manera eficient i transparent, sense malbaratament, centrant-los en resultats socials concrets. Estic convençut que, d'aquesta manera, tindrem una oportunitat única de superar les principals traves al desenvolupament sostingut del país. I creieu-me, creieu-me de veritat, no tinc intenció de desapropiar aquesta oportunitat guanyada amb la lluita de molts milions de brasilers i brasileres.

Sota el meu lideratge, el poder executiu mantindrà una relació constructiva i fraternal amb els altres poders de la República, en respectarà exemplarment la independència i l'exercici de les seves altes funcions constitucionals.

Jo, que he tingut l'honor de ser membre d'aquesta cambra, espero comptar amb la contribució del Congrés Nacional en el debat assenyat i en la possibilitat de les reformes estructurals que el país ens exigeix a tots.

En el meu govern, el Brasil estarà al centre de totes les atencions. El Brasil necessita fer, en tots els àmbits, una immersió introspectiva per

tal de crear forces que li permetin ampliar els seus horitzons.

Fer aquesta introspecció no significa tancar portes i finestres al món. El Brasil pot ser un projecte de desenvolupament que sigui alhora nacional i universal i ha de tenir-lo. Simplement, significa guanyar confiança en nosaltres mateixos, en la capacitat de fixar objectius a curt, mitjà i llarg termini i esforçar-nos per realitzar-los. El punt principal del model vers el qual volem avançar és l'expansió de l'estalvi intern i de la nostra pròpia capacitat d'inversió, així com el Brasil necessita valorar el seu capital humà invertint en coneixement i tecnologia.

Sobretot, produïrem. Perquè la riquesa que compta és la que generen les nostres pròpies mans, és la riquesa produïda per les nostres màquines, per la nostra intel·ligència i per la nostra suor.

El Brasil és gran. Malgrat totes les crueltats i discriminacions, especialment contra les comunitats indígenes i negres, malgrat totes les desigualtats i tot el dolor que mai hem d'oblidar, el poble brasiler

ha realitzat una admirable tasca de resistència i construcció nacional. Al llarg dels segles, ha construït una nació plural, diversa, fins i tot contradictòria, però que s'entén d'un extrem a l'altre del territori. Des dels *encantados* de l'Amazones fins als *orixás*³ de Bahia; del *frevo*⁴ de Pernambuco a les escoles de samba de Rio de Janeiro; dels tambors de Maranhão al *barroco mineiro*; de l'arquitectura de Brasília a la música *sertaneja*,⁵ estenen l'arc de la seva multiplicitat a les cultures de São Paulo, de Paraná, de Santa Catarina, de Rio Grande do Sul i de la regió Centreoccidental. Aquesta és una nació que parla la mateixa llengua, que comparteix els mateixos valors fonamentals, que se sent i és brasilera, on han prevalgut el mestissatge i el sincretisme, retent una contribució original al món. On jueus i àrabs conversen sense por. On tota migració és benvinguda, perquè sabem que, en poc temps, a través de la nostra pròpia capacitat d'assimilació i d'es-

tima, cada migrant es converteix en un brasiler més.

Aquesta nació, que va ser creada sota el cel tropical, ha de dir per què hi és: internament, fent justícia a la lluita per la supervivència en què estan compromesos els seus fills; externament, afirmant la seva presència sobirana i creativa al món.

La nostra política exterior també reflectirà els anhels de canvi expressats als carrers. En el meu govern, l'acció diplomàtica del Brasil estarà orientada per una perspectiva humanista i serà, sobretot, un instrument de desenvolupament nacional. Per mitjà del comerç exterior, la captació de tecnologies avançades i la recerca d'inversions productives, les relacions exteriors del Brasil han de contribuir a millorar les condicions de vida de les dones i homes del nostre país, elevar els nivells d'ingressos i generar llocs de treball dignes.

Les negociacions comercials són, avui en dia, de vital importància. Pel que fa a l'ALCA [Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques], els acords entre el Mercosur i la UE i a l'Organització Mundial del Comerç, el

Brasil combatrà el proteccionisme, lluitarà per l'eliminació de barreres i buscarà obtenir normes més justes i adequades a la nostra condició de país en desenvolupament. Buscarem eliminar les escandaloses subvencions agrícoles dels països desenvolupats que perjudiquen els nostres productors, que priven dels seus avantatges comparatius. Amb el mateix afany, ens esforçarem per eliminar els obstacles injustificables a l'exportació de productes industrials. El que és essencial en tots aquests fòrums és preservar la flexibilitat de les nostres polítiques de desenvolupament en els àmbits social i regional, mediambiental, agrícola, industrial i tecnològic. No perdrem de vista que és l'ésser humà el destinatari últim del resultat d'aquestes negociacions. De poc servirà participar en un esforç tan ampli en tants fronts si no genera beneficis directes per al nostre poble. També estarem atents perquè aquestes negociacions, que avui van molt més enllà de meres reduccions aranzelàries i abasten un ampli espectre regulador, no creïn restriccions inacceptables al dret sobirà del poble brasiler a decidir sobre el seu model de desenvolupament.

3 Els *orixás* són deïtats de la religió ioruba representades per la natura.

4 El *frevo* és un ritme musical i una dansa.

5 El concepte de *música sertaneja* engloba de manera àmplia ritmes de l'interior del Brasil, la *sertânia* o *sertão*.

La màxima prioritat de la política exterior durant el meu govern serà la construcció d'una Amèrica del Sud políticament estable, pròspera i unida, basada en ideals democràtics i de justícia social. Per això, és essencial una acció decisiva per revitalitzar el Mercosur, debilitat per les crisis de cadascun dels seus membres i per visions molt sovint estretes i egoistes pel que fa al significat de la integració.

El Mercosur, així com la integració d'Amèrica del Sud en el seu conjunt, és sobretot un projecte polític. Però aquest projecte es basa en fonaments econòmics i comercials que necessiten urgentment ser reparats i enfortits.

També tindrem cura de les dimensions socials, culturals i científicotecnològiques del procés d'integració. Estimularem les empreses conjuntes i fomentarem un intercanvi viu intel·lectual i artístic entre els països sud-americans. Donarem suport als acords institucionals necessaris perquè pugui florir una veritable identitat del Mercosur i d'Amèrica del Sud. Diversos països veïns nostres estan experimentant actualment situacions

difícils. Contribuirem, quan se'ns demani i en la mesura de les nostres possibilitats, a trobar solucions pacífiques a aquestes crisis, basades en el diàleg, els principis democràtics i els preceptes constitucionals de cada país. Tindrem el mateix afany amb la cooperació concreta i els diàlegs substantius amb tots els països de l'Amèrica Llatina.

Cercarem una associació madura amb els EUA, basada en l'interès i el respecte recíprocs. Tractarem d'enfortir l'entesa i la cooperació amb la UE i els seus estats membres, així com amb altres països desenvolupats importants, com el Japó. Aprofundirem les relacions amb les grans nacions en desenvolupament: la Xina, l'Índia, Rússia, Sud-àfrica, entre altres.

Reafirmem els profunds vincles que ens uneixen a tot el continent africà i la nostra voluntat de contribuir activament perquè desenvolupi els seus enormes potencials.

No pretenem només explorar els beneficis potencials d'un intercanvi econòmic major i d'una presència brasilera major al mercat interna-

cional, sinó també estimular els elements incipients de la multipolaritat en la vida internacional contemporània.

La democratització de les relacions internacionals sense hegemonies de qualsevol mena és tan important per al futur de la humanitat com ho és la consolidació i el desenvolupament de la democràcia dins de cada estat.

Valorarem les organitzacions multilaterals, especialment l'ONU, que prioritzen la preservació de la pau i la seguretat internacionals.

Les resolucions del Consell de Seguretat s'han de complir fidelment. Les crisis internacionals com la de l'Orient Mitjà s'han de resoldre per mitjans pacífics i per la negociació. Defensarem un Consell de Seguretat reformat, representatiu de la realitat contemporània, amb països desenvolupats i en desenvolupament de diverses regions del món entre els seus membres permanents.

Afrontarem els reptes del moment actual, com el terrorisme i el crim organitzat, fent servir la cooperació internacional i basant-nos en els

principis del multilateralisme i del dret internacional.

Donarem suport als esforços per fer de l'ONU i les seves agències instruments àgils i eficaços per promoure el desenvolupament social i econòmic, per combatre la pobresa i les desigualtats i totes les formes de discriminació, defensar els drets humans i preservar el medi ambient.

Sí, tenim un missatge per enviar al món: hem de situar el nostre projecte nacional democràticament en un diàleg obert amb les altres nacions del planeta, perquè som el que és nou. Som la novetat d'una civilització que s'ha modelat sense por, perquè s'ha modelat en el cos, en l'ànima i en el cor del poble, sovint en contestació a les elits, a les institucions i fins i tot a l'Estat.

És cert que el deteriorament dels vincles socials al Brasil en les dues últimes dècades, conseqüència de polítiques econòmiques que no afavorien el creixement, ha portat un núvol amenaçador sobre el patró tolerant de la cultura nacional. Crims atroços, massacres i linxaments han crispat el país i han fet de la vida

quotidiana, especialment a les grans ciutats, una experiència propera a una guerra de tots contra tots.

Per tot això, inicio aquest mandat amb la ferma decisió de situar el govern federal, en col·laboració amb els estats, al servei d'una política de seguretat pública molt més vigorosa i eficient. Una política que, combina-da amb accions en salut, educació, entre altres, sigui capaç d'evitar la violència, reprimir la delinqüència i restaurar la seguretat dels ciutadans i ciutadanes. Si aconseguim tornar a caminar en pau pels nostres carrers i places, donarem un impuls extraordinari al projecte nacional de construir, en aquest racó d'Amèrica, un bastió mundial de tolerància, de pluralisme democràtic i de convivència respectuosa amb les diferències.

El Brasil pot donar molt de si mateix i al món. Per això, hem d'exigir-nos molt. Hem d'exigir-nos encara més del que pensem, perquè encara no ens hem expressat del tot en la nostra història, perquè encara no hem complert la gran missió planetària que ens espera. El Brasil, en aquesta nova empresa històrica, social, cultural i econòmica, haurà de comptar,

sobretot, amb si mateix; haurà de pensar amb el seu propi cap; caminar amb les seves pròpies cames; escoltar el que li diu el seu cor. I tots haurem d'aprendre a estimar el nostre país amb una intensitat encara més gran, a estimar la nostra bandera, a estimar la nostra lluita, a estimar el nostre poble.

Cadascun de nosaltres, brasilers, sap que el que hem fet fins avui no ha estat poca cosa, però també sabem que podem fer molt més. Quan miro la meua pròpia vida com a migrant del nord-est, de nen que venia cacauets i taronges als molls de Santos, que es va convertir en torner i líder sindical, que un dia va fundar el Partit dels Treballadors i va creure en el que feia, que ara assumeix el càrrec de mandatari suprem de la nació, veig i sé, amb tota claredat i amb tota convicció, que podem fer molt més.

I que, per a això, n'hi ha prou a creure en nosaltres mateixos, en la nostra pròpia força, en la nostra capacitat de crear, en la nostra voluntat d'actuar.

Avui comencem un nou capítol en la història del Brasil, no com a nació submisa, que renunciï a la seva sobirania;

no com a nació injusta, que presenciï passivament el sofriment dels més pobres; sinó com a nació orgullosa, noble, que s'afirma amb valentia al món com a nació de tots, sense distinció de classe, d'ètnia, de sexe o de creença.

Aquest és un país que pot fer, i farà, un veritable salt de qualitat. Aquest és el país del nou mil·lenni, per la seva potència agrícola, per la seva estructura urbana i industrial, per la seva fantàstica biodiversitat, per la seva riquesa cultural, pel seu amor per la natura, per la seva creativitat, per la seva competència intel·lectual i científica, per la seva calor humana, pel seu amor per la novetat i la invenció, però sobretot pels dons i poders del seu poble.

El que estem vivint avui, en aquest moment, companys meus i companyes meves, germans meus i germanes meves de tot el Brasil, es pot resumir en poques paraules: avui és el dia del retrobament del Brasil amb si mateix.

Agraeixo a Déu per haver arribat fins on he arribat. Ara soc el servidor públic número u del meu país.

Demano a Déu saviesa per governar, discerniment per jutjar, serenitat per administrar, coratge per decidir i un cor tan gran com el Brasil per sentir-me unit amb cada ciutadà i ciutadana d'aquest país en el dia a dia els pròxims quatre anys.

Visca el poble brasiler! ■

Keywords: child sexual abuse; disclosure; social support

A black and white portrait of a middle-aged man with a full, graying beard and mustache. He is smiling warmly at the camera. He is wearing a dark suit jacket, a white dress shirt, and a dark tie. He is seated in the driver's seat of a car, with the leather-upholstered headrest and side panel visible behind him. The background outside the car shows a landscape of rolling hills under a clear sky.

VICE JOSÉ ALENCAR